

**Strategi for
VA/Miljø-blad
og
va-norm.no
2015 - 2018**

Innhold

.....	1
1. bakgrunn.....	4
1.1 VA/Miljø-blad.....	4
1.2 VA- norm.....	4
2. Formål og visjon.....	5
2.1 VA/Miljø-blad.....	5
2.2 VA-norm.....	5
2.3 VA/Miljø-blad og VA-norm.....	5
3. Organisering.....	6
3.1 Styret	6
3.2 Prosjektledelse/sekretariat.....	6
3.3 Eksterne avtaler.....	6
4. Utvikling og utfordringer	7
5. Økonomi	9
5.1 Prispolitikk.....	9
VA/Miljø-blad.....	9
VA-norm	9
5.2 Abonnementsutvikling.....	10
VA/Miljø-blad.....	10
Va.norm.no.....	10
6. Strategi og handlingsplan	11
6.1 Hovedmål.....	11
6.2 Produkt	11
6.2.1 VA/Miljø-blad	11
Delmål	11
Tiltak.....	11
Delmål	12
Tiltak.....	12
6.2.2 Va-norm	12
Delmål	12
Tiltak.....	12
6.3 Abonent/marketed.....	13

6.3.1	VA/Miljø-blad og va-norm.....	13
	Delmål	13
	Tiltak.....	13
6.4	Økonomi	13
	Delmål	13
	Tiltak.....	13

1. BAKGRUNN

1.1 VA/Miljø-blad.

Høsten 1996 ble det avholdt innledende møter hvor formålet var å etablere en kommunalteknisk normserie innen vann- og avløpsfaget og hvor navnet på denne normserien skulle være "VA/Miljø-blad". Ordningen skulle etableres som en stiftelse for å ha et nøytralt ståsted. Det ble også utarbeidet forslag til vedtekter for stiftelsen.

Stiftelsesmøtet ble avholdt 14. oktober 1996. Navnet på stiftelsen ble "NKF og NORVAR`s VA/Miljø-blad". På stiftelsesmøte ble vedtektene for stiftelsen vedtatt og det ble bestemt at prosessen med å registrere stiftelsen skulle settes i gang.

Første offisielle styremøte i "NKF og NORVAR`s VA/Miljø-blad" ble avholdt i lokalene til Norsk Rørsenter i Drammen den 8. november 1996. Tilstede på dette møte var:

- Svein Bollingberg, Bergen kommune
- Finn Bjørgum, Trondheim kommune
- Kjell Johnsen, Sarpsborg kommune
- Øistein Torgersen, Norsk Rørsenter.

Personlige varamedlemmer for styret var:

- Svein Håkon Høyvik, Stavanger kommune
- Arild Moen, Drammen kommune
- Odd Arne Vagle, Sandnes kommune.

I tillegg ble NKF v/ Per Næss og Norvar v/ Svein Erik Moen, som representanter for de formelle grunnleggere, holdt orientert.

Da de første VA/Miljø-bladene ble utarbeidet i 1996 var det som papirutgave, med 4 – 6 siders innhold. I 1998 startet utviklingen mot en mer "PC-basert" løsning. Først ble VA/Miljø-bladene lagt inn på CD og utgitt som CD versjon. Noe senere startet utvikling av en internettbasert versjon, hvor bladene ble lagt inn på en nettportal og utgitt som en internettversjon.

I dag har VA/Miljø-bladene en egen hjemmeside, www.va-blad.no, hvor brukerne har tilgjengelighet til bladene 24 timer i døgnet.

I hele perioden siden oppstarten i 1996 har VA/Miljø-bladene blitt utgitt i papirversjon.

1.2 VA- norm.

Parallelt med utvikling av VA/Miljø-blad så man behov for å utvikle mal for en kommunalteknisk norm. Hensikten var å bygge på VA- miljøbladene med definert bruk og

standard i forhold til kommunenes behov, slik at kommunenes VA-normer kunne erstattes av en på sikt mest mulig nasjonal VA-norm. For å klargjøre behov og sammenheng nedsatte Norvar en arbeidsgruppe som endte opp i en Norvar rapport "Mal for forenklet VA-norm".

Arbeidet med va-norm.no ble startet i 2003 og da som en videreføring av Norvar rapporten "Mal for forenklet VA-norm" som kom i 2002. Sammen med va-norm.no spiller VA/Miljø-bladene en viktig rolle når det gjelder kommunaltekniske VA-normer. Foruten de om lag 183 kommunene som har va-norm.no som kommunalteknisk norm benyttes VA/Miljø-bladene som normverk også for kommuner som har egne VA-normer.

2. FORMÅL OG VISJON

2.1 VA/Miljø-blad

"Stiftelsen VA/Miljø-blad" er en selvstendig stiftelse opprettet av Norsk Kommunalteknisk Forening (NKF) og Norsk Vann BA (tidligere NORVAR) og har som formål, på ideelt grunnlag, å produsere, utgi og vedlikeholde VA/Miljø-blader.

VA/Miljø-blad er veiledende normer for vann, avløp og miljøspørsmål knyttet til dette, som skal utarbeides med støtte i det kommunaltekniske brukermiljø.

Stiftelsen skal være en nonprofit - organisasjon.

Ved utarbeidelse av VA/Miljø-bladene skal det legges vekt på beste praksis løsninger.

2.2 VA-norm

Formålet med va-norm.no er å ha en felles nasjonal va-norm hvor struktur og tekniske løsninger er standardisert. I tillegg skal normen være lett tilgjengelig og brukervennlig. Va-norm.no skal være fleksibel slik at nødvendige lokale tilpasninger er mulig. VA-normen bygger på og er integrert med VA/Miljøbladene.

2.3 VA/Miljø-blad og VA-norm

Visjonen for VA/Miljø-blad og va-norm.no er således:

- **Nasjonale VA-normer basert på beste praksis.**

3. ORGANISERING

3.1 Styret

Stiftelsen skal ha et styre på 3 medlemmer som består av 1 medlem som velges av og blant NKF's styremedlemmer for landsmøteperioden, 1 medlem utpekt av NKF's styre med VA-faglig bakgrunn og daglig ansvar for VA i en kommune, 1 medlem utpekt av Norsk Vann BA. Førstnevnte styremedlem skal være styrets leder.

Personlige varamedlemmer utpekes på tilsvarende måte.

Styremedlemmene velges for 4 år, men slik at ett medlem første gang er på valg etter 2 år og de to andre etter 4 år. Max. funksjonstid settes til 8 år.

Styrets sammensetning og funksjonstider:

Ann-May Berg	leder (NKF)	2016 - leder 2016
Dag Lauvås	styremedlem NKF	2011 -
Knut Bjarne Sætre	styremedlem Norsk Vann	2014 -
Bjørn Z. Jacobsen	varamedlem NKF	2011 -
Gjertrud Eid	varamedlem Norsk Vann	2014 -

3.2 Prosjektledelse/sekretariat

Styret skal engasjere prosjektledelse/sekretariat. Prosjektledelsen skal forestå den daglige drift av stiftelsen.

Prosjektledelse skal utarbeide budsjett, styre markedsføring og salg, utarbeide produksjonsplaner, som styret skal vedta. I tillegg skal sekretariatet vedlikeholde ajourføring og utvikling av "Stiftelsen VA/Miljø-blad".

Ved utarbeidelsen av nye blader og ved revisjon av gamle skal det, i samråd med Norsk Vann, etableres arbeidsgrupper og høringsfora.

Norsk Rørsenter har vært prosjektledere for stiftelsen siden oppstarten i 1996.

3.3 Eksterne avtaler

Ved utarbeidelse av nye VA/Miljø-blad og ved revisjon av gamle etableres det avtaler med konsulenter. Ved bortsetting av slike oppdrag skal det legges vekt på at firmaets egnethet og forutsetning til å løse oppgaven er ivaretatt.

Stiftelsen VA/Miljø-blad har også avtale med Norsk Vann som regulerer drift av "Norsk VA-norm".

4. UTVIKLING OG UTFORDRINGER

Det er utviklet 119 VA-Miljø-blad siden etableringen i 1996. Det er et inntrykk at det ikke er behov for samme fokus på utvikling av nye VA/Miljø-blad. På den annen side er det en kontinuerlig utvikling av nye løsninger og produkter, og kunnskapsutviklingen går raskt. Det er av den grunn et kontinuerlig behov for oppdateringer i forhold til regelverk, standarder og tekniske løsninger.

VA/Miljø-bladene med papirversjonen har hatt en god utvikling siden 1996. Med nye formidlingskanaler ser vi at antall abonnenter med elektronisk versjon er i ferd med å ta over for papirversjonen. I 2011 var det flere som abonnerte på elektronisk versjon enn på papirversjonen.

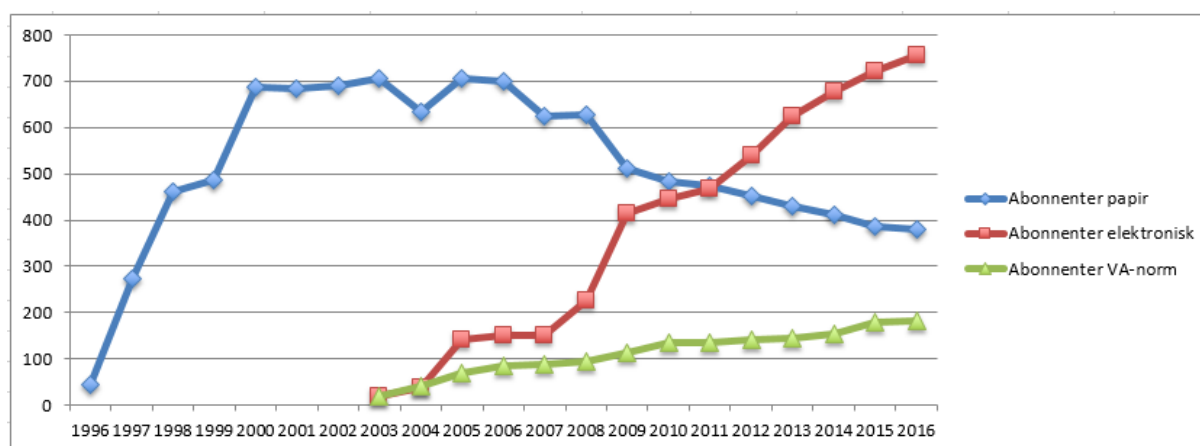
Papirversjonen taper terreng, samtidig som det er ressurskrevende å oppdatere og distribuere revideringer og nye blader. Det er betydelig enklere med en elektronisk versjon.

Pr. 1. januar 2017 var det 380 abonnenter på papirversjonen. Av disse var det 166 kommuner og 214 private firma.

På elektronisk versjon av VA/Miljø-bladene var det pr. 1. januar 2017 757 abonnenter. Av disse var det 172 kommuner og 585 private firma.

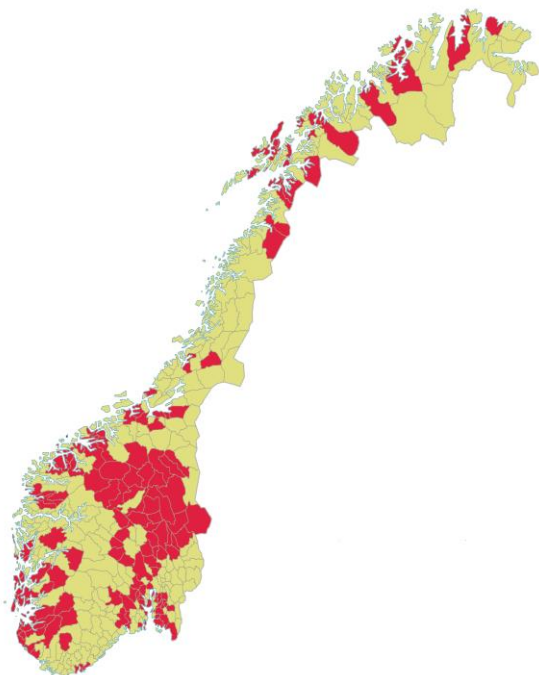
I tillegg var det 183 kommuner som hadde elektronisk versjon av VA/Miljø-bladene (flerbrukerversjon) som en del av abonnementet på VA-norm.no. Til sammen hadde da 355 kommuner abonnement på elektronisk versjon.

VA-normen har en jevn og positiv vekst siden lanseringen i 2003

Tabellen og kartet under viser forankringen i fylkene/kommunene i Norge. Østfold, Oppland og Rogaland er de fylkene hvor VA-normen har fått best fotfeste. Ellers viser kartet at va-norm.no er tatt i bruk i hele landet, med regionale tyngdepunkt.

Fylke	Folkemengde	Antall komm.	Antall m. VA-norm	VA-norm komm./folkemengde (%)
Østfold	292893	18	11	61,1 / 90,9
Akershus/ Oslo	1271125	23	8	34,8 / 24,2
Hedmark	196190	22	14	63,6 / 72,4
Oppland	189479	26	21	76,9 / 92,2
Buskerud	279714	21	13	57,1 / 90,6
Vestfold	247055	12	7	58,3 / 57,8
Telemark	173307	18	4	22,2 / 57,8
Aust-Agder	116671	15	4	26,7 / 30,5
Vest-Agder	184116	15	5	20,0 / 59,7
Rogaland	472023	26	21	80,7 / 97,7
Hordaland	519961	33	21	60,6 / 88,5
Sogn og Fjordane	110266	26	8	30,8 / 41,0
Møre og Romsdal	266274	36	19	50,0 / 64,7
Sør-Trøndelag	317363	25	12	44,0 / 85,3
Nord-Trøndelag	137233	23	2	8,7 / 26,7
Nordland	242866	44	11	22,7 / 30,6
Troms	165632	24	4	25,0 / 15,5
Finnmark	76149	19	5	26,3 / 45,1
Hele Norge	5258317	426	190	43,2 / 59,3

Tabell og kart over de kommuner som har tatt i bruk va-norm.no

Utfordringen i fremtiden blir å finne nye interessante tema som kan danne grunnlag for utarbeidelse av nye VA/Miljø-blad. I tillegg vil det være nødvendig med kontinuerlig oppfølging av utgitte blader og foreta revisjoner når dette er nødvendig.

Øke bruken av VA/Miljø-blad.

Det vil også være viktig å presentere produktene på en plattform som er tilpasset brukernes behov.

VA-norm:

Arbeid for en mest mulig enhetlig nasjonal va-norm.

Øke bruken av va-normen.

Det vil også være viktig å presentere produktene på en plattform som er tilpasset brukernes behov.

5. ØKONOMI

Stiftelsen VA/Miljø-blad har en grunnkapital på kr. 50.000,-. Driften av stiftelsen finansieres ved at brukerne betaler for abonnement på VA/Miljø-blad. For va-norm er tjenesten fritt tilgjengelig, men medlemskommunene betaler en årlig avgift.

5.1 Prispolitikk

Stiftelsen skal være en non-profit organisasjon.

VA/Miljø-blad

Følgende abonnementspriser gjelder:

Kjøp av ny papirversjon:	Kr. 3500,-
Årsavgift papirversjon:	Kr. 1000,-
Årsavgift papir- og elektronisk versjon, en bruker:	Kr. 1750,-
Årsavgift elektronisk versjon, en-bruker:	Kr. 1500,-
Årsavgift elektronisk versjon, 2-5 brukere:	Kr. 3000,-
Årsavgift elektronisk versjon, 6-10 brukere:	Kr. 5000,-
Årsavgift elektronisk versjon, 11 brukere eller flere:	Kr. 8000,-

Abonnementspriser på VA-norm er som følger:

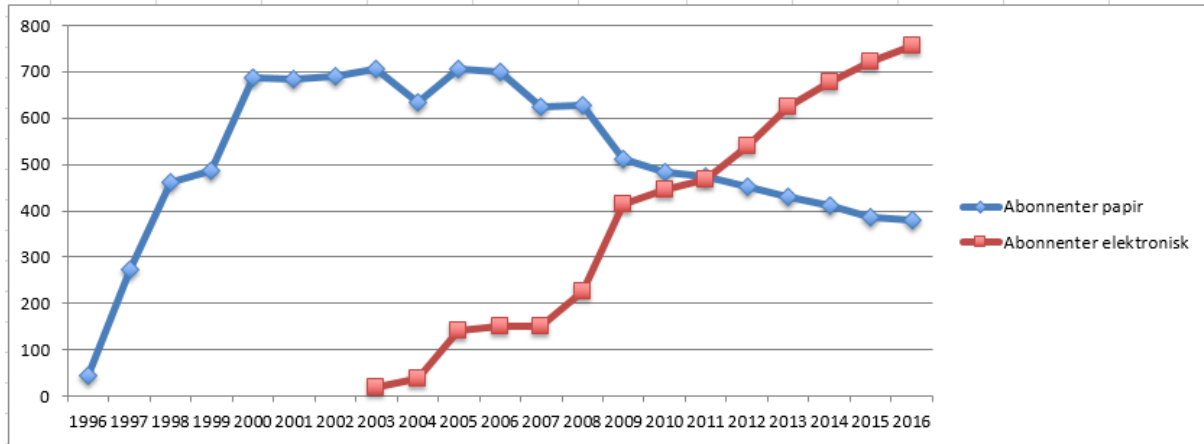
VA-norm

Kommune med mindre enn 10.000 innbyggere:	Kr. 5000,-
Kommune med mellom 10.000 – 25.000 innbyggere:	Kr. 8000,-
Kommune med mellom 25.000 – 50.000 innbyggere:	Kr. 12000,-
Kommune med mellom 50.000 – 100.000 innbyggere:	Kr. 16000,-
Kommune med flere enn 100.000 innbyggere:	Kr. 20000,-

5.2 Abonnementsutvikling

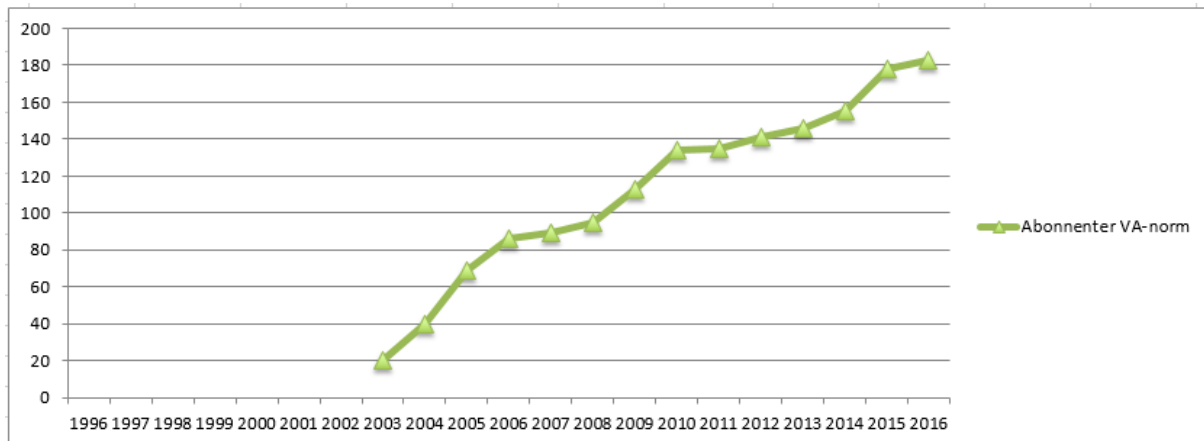
VA/Miljø-blad

VA/Miljø-bladene har hatt en jevn og fin abonnementsutvikling.

Va.norm.no

Norsk mal for VA-norm har hatt følgende abonnementsutvikling:

6. STRATEGI OG HANDLINGSPLAN

6.1 Hovedmål

VA-/Miljø-blad og va-norm skal være kommunenes og anleggseiernes foretrukne normverktøy ved planlegging og utførelse av VA-anlegg. Dette skal oppnås ved å:

- produsere og vedlikeholde VA/Miljø-blad slik at bladene er oppdaterte, aktuelle og basert på beste praksis
- sørge for at va-norm.no har en utforming og innhold som tilfredsstillter brukernes behov
- være aktive i kontakten med eksisterende og nye brukermiljø

For å nå hovedmålet er det definert delmål og tiltak innenfor følgende områder:

- Produkt
- Abonment/marked
- Økonomi

6.2 Produkt

6.2.1 VA/Miljø-blad

Delmål

Nye blad: Det er et mål å produsere 5 nye blader i året. Bladene skal være av høy kvalitet og gjenstand for grundig kvalitetssikring. Bladene skal ta utgangspunkt i best praksis løsninger. For å kunne produsere 5 nye blader pr. år må det være minst 8 blad som er under arbeid.

Eksisterende blad: Alle VA/Miljø-blad som er utgitt skal være oppdaterte slik at bladene er i tråd med gjeldende lover, forskrifter og standarder samt aktuelle med hensyn til gjeldende prosjekterings-prinsipper og utførelsesmetoder. 20 % av eksisterende blad skal gjennomgås årlig med tanke på revisjon. Ved behov settes revisjonsarbeide i gang.

Tiltak

- Ha et tett samarbeid med Norsk Kommunalteknisk forening (NKF) og Norsk Vann BA knyttet til å identifisere behov for nye blad og revisjon av gjeldende blad
- Kontakte driftsassistansene og andre brukere med sikte på å få innspill til tema for nye VA/Miljøblad.
- Gi ut 5 nye blader årlig.

- Delta på Norsk Vanns samling for driftsassistanser for å synliggjøre behovet for nye blad og blad for revisjon.
- Vurdere workshop med utvalgte brukermiljø for å identifisere behov for nye blad og blad som må oppdateres i forhold til regelverk, standarder og beste praksis.
- Gjennomlesing av 20 % av bladene for vurdering av revisjon. Gjennomføres innen 1. mai hvert år.

Delmål

Plattform: Hjemmesiden skal utvikles med god brukervennlighet, og det skal tilrettelegges for bruk av teknologiske plattformer som smarttelefon, nettbrett, apps etc.

Papirversjon fases ut i løpet av 2017

Tiltak

- Arbeidet med å videreutvikle hjemmesiden er satt i gang og det forventes at ny utgave av hjemmesiden vil være klar våren 2015.
- Va-norm og VA-miljøblader skal ha gode brukergrensesnitt på smarttelefoner og nettbrett
- Ved utfasing av papirversjonen skal det tilbys "tom" ringperm

6.2.2. Va-norm

Delmål

- VA-norm.no skal være beste alternativ for kommunale VA-normer i Norge. Normen skal ha en brukervennlig fast struktur. Standard bestemmelser i va-normen skal være i samsvar med relevante forskrifter og standarder og bygge på kommunenes beste praksis. Det skal gis anledning til lokale tilpasninger, men på sikt vil det være et mål at det er færre lokale tilpasninger og mer standardiserte løsninger.

Tiltak

- VA/Miljø-blad og Norsk VA-norm er integrert og bygger på/ utfyller hverandre. Den digitale løsningen til va-norm skal utvikles slik at VA/Miljø-bladene og va-norm vil være på samme plattform.
- Den standardiserte teksten i va-norm.no skal videreutvikles, slik at behovet for lokale tilpasninger reduseres. Dette arbeidet skal skje i tett samarbeid med brukermiljøene.
- Malen skal videreutvikles for å møte brukernes behov.

6.3 Abonent/marketed

6.3.1 VA/Miljø-blad og va-norm

Delmål

I denne 4-års perioden er det et mål at 75% av innbyggerne i Norge skal bo i kommuner hvor VA/Miljøblad og va-norm er i bruk.

Tiltak

- Ha et tett samarbeid med Norsk Kommunalteknisk forening (NKF) og Norsk Vann BA knyttet til informasjon og markedsføring av VA/Miljø-blad og va-norm.
- Sende to nyhetsbrev per mail til abonnentene hvert år.
- Bruke hjemmesidene til markedsføring.
- Fast spalte i Norsk Vanns VA-bulletin og artikler i 2 nummer av Kommunalteknikk hvert år, samt fagartikler i ulike bransjeblader.
- Delta med på aktuelle messer/ konferanser og vurdere deltakelse der driftsassistansene arrangerer.
- Vurdere workshop, bistand til utvalgte driftsassistanser for å motivere til og bidra i arbeidet med å etablere va-norm.
- Få oversikt over kommuner som er større enn 25000 innbyggere og som ikke er med i va-norm og vurdere mulige tiltak.
- Tilby interesserte/aktuelle kommuner fri oppstartbistand for å komme i gang med bruk av va-norm og VA/Miljø-blad.

6.4 Økonomi

Delmål

Sunn og nøktern økonomi.

Tiltak

- Alle eksterne avtaler skal baseres på tilbud og ha krav til kvalitet, fremdrift og frister, og aksjoner ved brudd på avtale.
- Det skal vurderes alternativ finansieringsmodell til dagens abonnementsløsning.